

VÝCHODNÍ ASIE

Asie je největší a nejlidnatější kontinent na světě a pro EU je z geostrategického hlediska velmi významná. EU má ve východní Asii tři strategické partnery: Čínu, Japonsko a Korejskou republiku. V tomto regionu se potýká s bezpečnostními problémy, jako jsou jaderný program Severní Koreje a námořní spory o Jihočínské moře. EU, která je silným ekonomickým aktérem a největším dárcem rozvojové pomoci, zde usiluje o budování institucí, demokracie, řádné správy věcí veřejných a lidských práv.

Tento informativní přehled popisuje region východní Asie. Viz také informativní přehled o jižní Asii ([5.6.7](#)) a jihovýchodní Asii ([5.6.9](#)).

PRÁVNÍ ZÁKLAD

- hlava V (vnější činnost EU) Smlouvy o Evropské unii (SEU);
- články 206–207 (obchod) a články 216–219 (mezinárodní dohody) Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU);
- dohody o partnerství a spolupráci (bilaterální vztahy).

VÝCHODNÍ ASIE

A. Čína

EU obnovila vztahy s Čínou v roce 1994, avšak zbrojní embargo, které na zemi uvalila po událostech na náměstí Nebeského klidu v roce 1989, zůstává v platnosti. Rostoucí hospodářská a geopolitická provázanost mezi oběma partnery se odráží ve společné „strategické agendě pro spolupráci mezi EU a Čínou do roku 2020“, kterou byla prohloubena a rozšířena spolupráce v celé řadě oblastí, jako jsou mj. zahraniční a bezpečnostní politika, hospodářský rozvoj, globální správa a multilaterální spolupráce v oblasti obchodu a investic, sociálních věcí, životního prostředí a v dalších oblastech, včetně mezilidských kontaktů. V roce 2016 EU přijala „Prvky pro novou strategii EU o Číně“.

Dne 18. března 2019 v Bruselu proběhl strategický dialog EU a Číny v rámci příprav na 21. summit EU a Číny, který se konal 9. dubna 2019. [Společné prohlášení vydané v roce 2019](#) nejenže odráží další pokus o spolupráci při řešení globálních výzev, ale také podněty pro dvoustranné hospodářské partnerství více založené na nediskriminaci, spravedlivé hospodářské soutěži a rovných podmínkách. EU a Čína se

zejména dohodly na tom, že budou usilovat o řešení řady problémů, které za hlavní překážky označí obě strany „při hodnocení situace na příštím summitu EU a Číny“.

Společné prohlášení potvrdilo, že jakožto globální aktéři sdílí EU a Čína odpovědnost za řešení regionálních a celosvětových problémů, jakými jsou změna klimatu, provádění Pařížské dohody o změně klimatu přijaté na COP21, společné bezpečnostní hrozby, jakož i boj proti terorismu a kybernetická bezpečnost, a za dodržování společného komplexního akčního plánu (JCPOA) sjednaného s Íránem, který se týká íránského jaderného programu. Dále EU a Čína potvrdily své odhodlání posílit multilaterální obchodní systém založený na pravidlech, a to včetně procesu reformy mezinárodního monetárního a finančního systému (včetně kvót v MMF) a reformy fungování Světové obchodní organizace (WTO). Za tímto účelem obě strany vytvořily společnou pracovní skupinu. Potvrdily význam skupiny G20 jakožto „hlavního fóra mezinárodní ekonomické a finanční spolupráce“ při upevňování multilaterálního systému. Obě strany také přislíbily posílení vazby mezi Evropou a Asií na základě tržních pravidel, transparentnosti, otevřeného zadávání veřejných zakázek, rovných podmínek a spravedlivé hospodářské soutěže. Dále se zavázaly vytvářet synergie mezi strategií EU pro propojení Evropy a Asie a čínskou iniciativou Jeden pás, jedna cesta.

EU a Čína se zavázaly k uzavření ambiciózní komplexní dohody o investicích v roce 2020, která by se zaměřovala na vytvoření rovných podmínek pro podnikání, poskytla nové tržní příležitosti, zajistila ochranu investorů i jejich investic a oběma stranám by umožnila usilovat o náročnější cíle.

EU je největším obchodním partnerem Číny, která je druhým největším obchodním partnerem EU. Hodnota obchodu se zbožím mezi EU a Čínou výrazně přesahuje částku 1,5 miliardy EUR za den, přičemž vývoz EU za rok 2018 dosáhl hodnoty 210 miliard EUR a dovoz do EU 395 miliard EUR. Vývoz služeb z EU do Číny v roce 2017 dosáhl 44 miliard EUR, zatímco jejich dovoz do EU 28 miliard EUR. V roce 2017 čínské přímé zahraniční investice v EU dosáhly přibližně 30 miliard EUR, zatímco přímé zahraniční investice EU v Číně byly odhadnuty na 6 až 7 miliard EUR.

Parlament upozornil na porušování lidských práv v Číně, včetně případů svévolného zadržování, pracovních táborů, trestu smrti, omezování svobody projevu a sdružování, nucených potratů a represivních politik v [Tibetu](#) a Sin-ťiang. Parlament také podpořil výzvy čínských občanů k účinným politickým reformám^[1] a odsoudil, jak Čína zachází s různými obránci lidských práv a aktivisty. Čína se jednoznačně staví proti jakémukoli vnějšímu „vměšování“ do svých vnitřních záležitostí, včetně lidskoprávních otázek. V dubnu 2019 se konalo 37. kolo dialogu EU a Číny o lidských právech.

B. Tchaj-wan

EU zastává politiku „jedné Číny“ a neuznává Tchaj-wan jako suverénní stát. Pokračuje však ve spolupráci s Tchaj-wanem v nepolitických záležitostech, jako jsou komerční a ekonomické oblasti (obchod, výzkum a změna klimatu).

EU s Tchaj-wanem rozvinula propracovaný dialog o ekonomických a obchodních záležitostech v mnoha odvětvích, jako jsou automobilový, farmaceutický a kosmetický

[1] Usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. března 2013 o vztazích mezi EU a Čínou (Úř. věst. C 36, 29.1.2016, s. 126).

průmysl a výroba zdravotnických prostředků. EU je čtvrtým největším obchodním partnerem Tchaj-wanu hned po Číně, USA a Japonsku a obchod se zbožím mezi EU a Tchaj-wanem dosáhl v roce 2018 nového rekordu ve výši 51,9 miliard EUR. EU je se svými přímými zahraničními investicemi v hodnotě 21,2 miliard EUR v roce 2017 největším investorem na Tchaj-wanu.

Parlament opakovaně vyzval k bližší oboustranné spolupráci mezi EU a Tchaj-wanem v oblastech, jako je obchod, výzkum, kultura, vzdělávání, klimatické změny a ochrana životního prostředí, přičemž vyjádřil podporu potenciálnímu jednání o investiční dohodě mezi EU a Tchaj-wanem.

EU a Tchaj-wan uspořádaly dne 22. března 2018 první každoroční konzultaci o lidských právech.

C. Hongkong

Vztahy mezi EU a Hongkongem pokrývají obchod a hospodářský rozvoj, celní spolupráci, inovace a technologie, hospodářskou soutěž, bezpečnost potravin, životní prostředí a vzdělávání. V roce 2018 byla EU po pevninské Číně druhým největším obchodním partnerem Hongkongu, zatímco Hongkong byl 17. největším obchodním partnerem EU, pokud jde o zboží, a jejím 10. největším obchodním partnerem v oblasti služeb. V prosinci 2018 se konal 12. strukturovaný dialog mezi EU a Hongkongem. V [doporučení Evropského parlamentu ze dne 13. prosince 2017](#) vydaném k 20. výročí zřízení zvláštní administrativní oblasti Hongkong bylo zdůrazněno, že respektování Základního zákona této oblasti je zásadně důležité pro další posílení vztahů s EU. EU se sice drží politiky „jedné Číny“ a bere na vědomí nesouhlas Číny s „vměšováním se do jejich vnitřních záležitostí“, avšak v tomto doporučení odsuzuje čínské vměšování do vnitřních záležitostí Hongkongu, což by mohlo ohrozit dlouhodobou životaschopnost modelu „jedna země, dva systémy“. Díky posílení řádné správy odebrala EU dne 12. března 2019 Hongkong z kontrolního seznamu [jurisdikcí nespolupracujících v daňové oblasti](#).

D. Japonsko

Japonsko je strategickým partnerem EU od roku 2003 a sdílí její hodnoty v oblasti lidských práv, demokracie a právního státu. Dohoda o strategickém partnerství mezi EU a Japonskem, jejíž provizorní uplatňování bylo zahájeno 1. února 2019, pokrývá politický dialog a spolupráci při řešení politických záležitostí a regionálních a globálních výzev, posunuje toto partnerství na zcela novou úroveň. Posílí také dialog Evropského parlamentu s japonským parlamentem. Dohoda o hospodářském partnerství mezi EU a Japonskem, jež je jednou z nejkompexnějších dohod o volném obchodu EU, vstoupila v platnost 1. února 2019. Na obou stranách by měla povzbudit obchod a hospodářský růst. Dohoda o hospodářském partnerství obsahuje závazky týkající se nejen obchodu se zbožím, ale také služeb, a poskytuje rámec podporující dvoustranné investice. Také stanoví ambiciózní cíle pro udržitelný rozvoj a poprvé zahrnuje i specifický závazek naplňovat Pařížskou dohodu.

EU a Japonsko mají společnou představu o otevřeném světovém hospodářství, které je založeno na pravidlech a zajišťuje nejvyšší standardy.

Japonsko je po Číně druhým největším obchodním partnerem EU v Asii, přičemž v roce 2018 dosáhl celkový objem vzájemného obchodu 135 miliard EUR. Obě strany jsou nadále odhodlány dále posilovat investiční vztahy uzavřením samostatné dohody o investicích v blízké budoucnosti, která by zahrnovala normy pro ochranu investorů/investic a mechanismus pro řešení sporů. EU a Japonsko uzavřely jednání o odpovídající úrovni ochrany údajů dne 17. července 2018. Dne 23. ledna 2019 přijaly rozhodnutí navzájem uznat své systémy ochrany údajů jako „rovnocenné“, čímž vytvořily největší síť pro bezpečný tok údajů na světě.

Dne 25. dubna se konal 26. summit EU a Japonska, který se zaměřil na změnu klimatu, regionální bezpečnost a obchod, jakož i na stav dvoustranného vztahu.

E. Korejská republika (Jižní Korea)

EU navázala vztahy s Jižní Koreou v roce 1997 uzavřením dohody o spolupráci a vzájemné správní pomoci v celních otázkách. Dnes je Korejská republika jedním z deseti strategických partnerů EU v oblasti světové bezpečnosti, hospodářství, životního prostředí a mezinárodní spolupráce. Dvoustranný obchod mezi EU a Jižní Koreou značně vzrostl a v roce 2018 dosáhl rekordního objemu přesahujícího 100 miliard EUR. EU je v Jižní Koreji významným investorem: její přímé zahraniční investice v roce 2017 dosáhly 51 miliard EUR.

Jihokorejské odvětví vědy a techniky je jedním z nejvyspělejších na světě. Snaží se zaměřit se na inovace a má skvělé výsledky v oblasti robotiky a umělé inteligence, které otevírají nové příležitosti ke zvýšení společné vědecké a technologické spolupráce s EU.

Jižní Korea má vysoce digitalizované hospodářství a vyvíjí vnitrostátní strategii kybernetické bezpečnosti v souvislosti s útoky hackerů a kybernetickými útoky, které postihly miliony lidí a oficiálních internetových stránek. Z plánované většiny závažnějších kybernetických útoků byla obviněna Severní Korea. Mezi EU a Jižní Koreou dochází k zintenzivnění spolupráce v oblasti kybernetických hrozeb.

V roce 2017 panovalo v souvislosti s dalším testováním severokorejských zbraní mimořádně vysoké napětí mezi korejskými republikami. Účast Severní Koreje na zimních olympijských hrách v Pchjongčchangu v únoru 2018 znamenala zlomový bod. Prezident Korejské republiky Mun Če-in se pokouší napětí zmírnit pomocí dialogu a opatřeními, jež mají budovat vzájemnou důvěru. Mezi dubnem a zářím 2018 se konaly tři mezikorejské summity v zájmu denuklearizace. EU podporuje diplomatické řešení korejské jaderné krize.

V březnu 2017 potvrdil Ústavní soud Jižní Koreje obžalování bývalé prezidentky Pak Kun-hje a její zbavení funkce. Předseda demokratické strany Mun Če-in byl v květnu 2017 zvolen prezidentem. Nová vláda plní ambiciózní plán hospodářského růstu, v jehož rámci zvýšila státní výdaje a provádí sociální politiku přerozdělování bohatství.

V dubnu 2018 se uskutečnila pracovní cesta Výboru pro zahraniční věci do Japonska a Jižní Koreje. Jejím cílem bylo prohloubit dvoustranná strategická partnerství a jejich parlamentní rozměr.

Dne 19. října 2018 se v Bruselu konal 19. summit EU a Jižní Koreje. Obě strany projednávaly rozšíření dvoustranného programu a širší výzvy v souvislosti

s celosvětovou a regionální bezpečností a mírem a nešířením zbraní hromadného ničení.

F. Korejská lidově demokratická republika (KLDL/Severní Korea)

EU uplatňuje vůči Severní Koreji politiku „kritické angažovanosti“. Tato politika je kombinací nátlaku v podobě sankcí a dalších opatření, přičemž komunikační kanály jsou ponechány otevřené. Dvoustranné vztahy jsou omezené a EU se Severní Koreou neuzavřela žádné politické ani hospodářské dohody. Kromě toho rozvojová spolupráce EU, která většinou souvisí se zabezpečením potravin, podléhá s výjimkou humanitární pomoci politickým kritériím, sankcím OSN a dalším restrikcím. Parlament přijal několik usnesení, v nichž odsuzuje severokorejský jaderný a raketový program, a vyjádřil vážné znepokojení nad zhoršujícím se stavem lidských práv v této zemi.

V zájmu doplnění a posílení příslušných rezolucí Rady bezpečnosti OSN (2270, 2321, 2371, 2375 a 2397) [EU několikrát rozšířila rozsah sankcí vůči KLDL](#) tím, že zákaz investic do finančních služeb a dopravy rozšířila na další oblasti. Mezi ně patří odvětví související s výrobou konvenčních zbraní, metalurgie, letecký a kosmický průmysl, počítačové služby a služby související s těžbou a výrobou v chemickém, těžebním a rafinérském průmyslu. V dubnu 2018^[2] přidala EU na seznam omezujících opatření namířených vůči KLDL jednu osobu a 21 subjektů z důvodu jejich zapojení do nezákonných obchodních aktivit, které usnadňují obcházení sankcí. OSN dosud na seznam sankcí umístila celkem 80 osob a 75 subjektů, přičemž EU navíc samostatně sankcionovala 59 osob a devět subjektů.

V návaznosti na společnou účast Severní Koreje a Jižní Koreje na zimních olympijských hrách v únoru 2018 v Pchjongčchangu proběhly v dubnu, květnu a září 2018 tři mezikorejské summity. Tento historický vývoj prokázal společný zájem obou zemí o deeskalaci a mír na Korejském poloostrově.

Dne 12. června 2018 se v Singapuru konal první summit KLDL a USA. Severokorejský prezident Kim Čong-un a prezident USA Trump se ve svém společném prohlášení ze dne 12. června 2018 dohodli na navázání nových vztahů na základě Pchanmundžomské deklarace podepsané na mezikorejském summitu v dubnu 2018. KLDL se zavázala vyvíjet úsilí směřující k úplné denuklearizaci Korejského poloostrova. Druhý summit KLDL a USA se konal v Hanoji (Vietnam) ve dnech 27. a 28. února 2019, ve věci denuklearizace při něm však nebylo dosaženo žádné dohody. Prezident USA uvedl, že je připraven s Kim Čong-unem vést další jednání.

Jorge Soutullo / Ulrich Jochheim
05/2019

[2]<https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2018/04/06/north-korea-eu-aligns-its-restrictive-measures-with-latest-un-sanctions/>

